

חגיגה בשולחן שבת

מס' 68

פרשת ויגש

מקום מרכזי לפרשת השבוע בשולחן השבת, במהלך הסעודה. בהכנה קלה, ניתן "לשדרג" את הרעיון הקצר ולהפוך אותו ל**חוויה חינוכית מעצימה**, שבאמצעותה נעביר לילדים מסרים חינוכיים, תוך **העשרת השיח התורני** בשולחן שבת. לפניכם 3 "מערכים" לשולחן שבת.

סעודה ראשונה כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה, מדוע נכתב בלשון יחיד?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כתוב בפרשה: "כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה לְיַעֲקֹב מִצְרַיִם" (מו, כו) נשאלת השאלה: **מדוע** כתוב 'כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה', בלשון יחיד?

שלב
1

נקודות להכוונת השיח בקרב המסובים:

- מה משמעות המילה 'נפש' כשהיא כתובה בלשון יחיד, ביחס לרבים?
- מה היתה מערכת היחסים בבית יעקב?

שלב
2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- **ויקרא רבה (ד, ו):** "בעשו כתיב ביה שש נפשות וכתוב בו 'נַפְשׁוֹת' הרבה... וביעקב **שבעים נפש**, וכתוב ביה 'נֶפֶשׁ' אחת, דכתיב 'וְיָהִי כָּל נֶפֶשׁ יִצְאֵי יִרְיָ יַעֲקֹב שְׁבַעִים נֶפֶשׁ?' אלא עשו שהוא עובד לאלהות הרבה כתיב ביה 'נַפְשׁוֹת' הרבה, אבל **יעקב שהוא עובד לאלוה אחד כתיב בו 'נֶפֶשׁ' אחת**, 'וְיָהִי כָּל נֶפֶשׁ...'"
- **מדרש שכל טוב:** "לפי שהיו בהם זכרים ונקבות, לכך נאמר 'כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה', להכליל את כולם בלשון אחד."
- **כלי יקר:** להדגיש שלאחר תקופה ארוכה שהיתה רוויה בשנאת וקנאת האחים ביוסף, התאחדו כעת וסרה קנאתם, וגם יוסף לא הקפיד עליהם. התורה השמיעה במילים 'כָּל הַנֶּפֶשׁ הַבָּאָה', בלשון יחיד **שהיו כולם (כולל יוסף) מאוחדים, כביכול נפש אחת**, להעיד על צדקתו של יוסף ועל צדקת האחים.
- **רש"ר הירש:** מחוץ לגבול ישראל שכיח שכל בן הולך בדרכו, אך במקום שבו נשמרת הרוח היהודית באמת ובאמונה, אפילו הם שבעים, הרי לב אחד ורוח אחת תפעם את כולם.

שלב
3

אפשרויות לסיכום והרחבה:

- לאחר שלמדנו את התשובות, ניתן להתמקד בתשובתו של הכלי יקר, שמבאר שנפשותיהם של בני יעקב היו מאוחדות, כביכול כולם בנפש אחת מאוחדת. מומלץ לשוחח עם הילדים אודות האחדות, בדגש על אחדות במשפחה, בין האחים. להחריב באופנים שיסייעו לבנות אחדות משפחתית.

שלב
4

לקבלת רעיון יומי לפרשת השבוע שלחו את המילה 'רעיון'.

למיל Office@shaalti.co.il [או לחצו על הקישור]

לחצו כאן

סעודה שניה מדוע יעקב שלח דוקא את יהודה?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

כתוב בפרשה: "וְאֵת יְהוּדָה שָׁלַח לְפָנָיו אֶל יוֹסֵף לְהוֹרֹת לְפָנָיו גִּשְׁבָּה" (מו, כח) נשאלת השאלה: **לשם מה שלח יעקב את יהודה? מדוע דוקא אותו?**

שלב 1

נקודות להכוונת השיח בקרב המסובים:

- מה ייחודו של יהודה על פני אחיו, מדוע יעקב העדיף לשלוח אותו?
- מה עשה יהודה במצרים, כשרד בשליחות יעקב?

שלב 2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

- מדרש רבא (צה, ג):** "להתקין לו בית ועד, שיהא מורה בו דברי תורה ושיהיו השבטים לומדים בו".
- פסיקתא זוטרתא:** "וכן דרך העולם, להודיע לחברו שהוא בא, שכן אתה מוצא ביתרו, וַיֹּאמֶר אֶל מִשֶׁה אֲנִי חֹתְנְךָ יְתָרוֹ בָּא אֵלַיךְ...".
- חזקוני:** בעקבות הזמנת יוסף שלח את יהודה, **שיורה לו את הדרך להגיע לגושן**, ללא מעבר במצרים.
- שפתי כהן:** שלח אותו **לפנות את העבודה זרה משם**. ליהודה היה "ניסיון" בפניו עבודה זרה, שהרי שרף את העבודה זרה שהיתה בעגלות ששלח פרעה.
- רש"ר הירש:** המילים 'להורות לפננו גשבה' **מוסבות על יוסף**, שיורה לו להתיישב בגושן. יעקב לא רצה לשבת שם על דעת עצמו, על אף שיוסף אמר לו: **וַיִּשְׁבֶּת בְּאֶרֶץ גֹּשֶׁן**, משום שהיה אביו של המושל, ולא רצה שיאמרו שמנצל זאת.

שלב 3

מדוע יעקב שלח דוקא את יהודה?

- מדרש אגדה:** "ולמה שלח את יהודה, ולא ראובן ולא שמעון ולא לאחרים? אמר יעקב: יהודה מלך, ויוסף מלך, לא אשלח אל פני מלכים, אלא מלך".
- מדרש שכל טוב:** "לפי שיהודה היה גביר באחיו, ולכך שלחו להקביל פני יוסף שהוא אדוני הארץ...".
- רבינו בחיי:** משום שהוא הגיבור והזריז משאר האחים.

אפשרויות לסיכום והרחבה:

- לאחר שלמדנו את התשובות, ניתן להתמקד בתשובה הראשונה, של המדרש, שיעקב דאג לחלק הרוחני שלו ושל בניו, וטרם ירידתו למצרים, רצה שיוקם בית המדרש, שבו ילמדו תורה. ניתן להרחיב בשיח עם הילדים, אודות חשיבות לימוד התורה, בעל עת ובכל מקום, גם כשיוצאים לנופש או מעתיקים מגורים לתקופה קצרה.

שלב 4

העלון הודפס לזכות והצלחת התורם (החפץ בעילום שמו) ולהצלחת בני משפחתו בפרנסה, בחינוך ילדים ובכל העניינים

סעודה שלישית וַיִּתֵּם הַכֹּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, בַּאִיזוֹ שָׁנָה זֶה אִירָע?

שאלה שנעלה לשיח בשולחן שבת:

בפרשתנו כתוב על המצרים בעת הרעב: "וַיִּתֵּם הַכֹּסֶף מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם... וַיָּבֵאוּ כָּל מִצְרַיִם אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר הִבֵּה לָנוּ לֶחֶם וְלִמָּה נָמוֹת נִגְדָּה... (מז, טו) נשאלת השאלה: באיזו שנה תם הכסף? ומדוע כתבה התורה פרשיה זו, של התנהלות המצרים מול יוסף?

שלב 1

נקודות להכוונת השיח בקרב המסובים:

- נאתגר את המסובים במציאת התשובה/ות לשאלה, מתוך הפסוקים. [רמז: מהפסוקים משתמעות כמה תשובות].
- תשומת לב לצורך בתיאור מפורט של פרשה זו, כפי שכותבת התורה.

שלב 2

נשיב את תמצית התשובות שלפניכם:

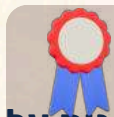

- **אבן עזרא:** בשנה השניה לשנות הרעב הגיעו יעקב ובניו למצרים, יוסף נתן לעם לחם תמורת כסף. בשנה השלישית אסף את הכסף ובשנה הרביעית לרעב באו וביקשו ממנו 'קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם... ותן זרע ונחיה ולא נמות!'
- **רד"ק:** הם באו אל יוסף בשנה הששית לרעב. בשנה ההיא ניהל אותם במקנה, ובשנה השביעית, האחרונה לשנות הרעב, נתן להם באדמתם את שאכלו בשנה ההיא, ומה שזרעו היה זה כדי לקצור בשנה השמינית.
- **רמב"ן:** ב-5 שנות הרעב הראשונות ליקט יוסף את הכסף שהצטבר ממכירת התבואה. בתום חמש שנים, כשתם הכסף, באו אל יוסף בתחילת השנה השישית.
- **אברבנאל:** בשנתיים הראשונות של הרעב הגיעו אחי יוסף למצרים. כשתם הכסף מהארצות שבסביבות מצרים כלו השיירות, ומשרעבו ללחם בכל ארץ מצרים באו אנשי מצרים אל יוסף בתחילת השנה השלישית לרעב, כשהבינו שלפניהם עוד חמש שנים שבהן לא יהיה חריש וקציר. בתגובה השיב להם יוסף בפסוק הבא: 'הבו מקניכם'. השנה השלישית, הראשונה מחמש השנים שבהן לא היה חריש וקציר. שנה לאחר מכן, בשנה הרביעית לשבע שנות הרעב באו המצרים ליוסף ואמרו לו: 'לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף...'

שלב 3

נקודה חשובה לסיכום והרחבה

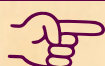
מדוע נכתבה בתורה פרשיה זו של התנהלות המצרים מול יוסף?

האברבנאל מבאר שהתורה כתבה זאת מכמה סיבות: א. להודיע שהקב"ה משגיח על עובדי ה'. בעת שהיה רעב, כשהמצרים מכרו את כסף, מקניהם ושדותיהם, ליעקב ולבניו ביתו היה מזון בשפע ללא תשלום כסף. ב. להשמיענו שבהשגחת הקב"ה בעת שיש רעב בכל הארץ, יוסף מכלכל את כל בית אביו, ולא מלשינים עליו אנשים רעים.

שלב 4

רוצים להיערך לשבת עם רעיונות ודברי תורה לפרשת ויגש?

היכנסו לאתר 'תורתך שאלתי', או לחצו כאן

שאלות לשולחן שבת

פרשת ויגש

ניתן למצוא את התשובות בספרי 'תורתך שאלתי'

1 ויגש אליו יהודה ויאמר... פי כמוך פפרעה (מד, יח)
במה השווה יהודה את יוסף לפרעה באמרו 'פי כמוך פפרעה'?

2 ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו, ויקרא הוציאו כל איש... (מה, א)
מדוע לא יכל יוסף להתאפק ונגלה לאחיו?

3 אעלה ואגידה לפרעה... אחי ובית אבי אשר בארץ פנען באו אלי (מו, לא)
מדוע חש צורך להגיד לו זאת?

4 והיה פי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם (מו, לג)
מדוע יוסף חשב שפרעה ישאל זאת?

“נתקע” בלי דבר תורה בשולחן השבת?
רוצה להכין שיעור תורה מקיף ומרתק בקלות?

כולם שו"תפים בשולחן השבת!

בא להעשיר את השיח התורני
סביב שולחן שבת עם כל המשפחה!

עם 'תורתך שאלתי'
איך יותר שאלות!

הרב חגי ולוסקי
מציג
פריצת דרך
בלימוד
פרשיות
התורה

ספרי 'תורתך שאלתי'
על בראשית שמות

הזמינו כעת
והספרים בדרך אליכם
058-3213811

ובאתר
'תורתך שאלתי'

עוד סדרה מחכימה מבית:
אחתי שאלתי
לימודי נגיף וחינוך

הספרים שיעשירו וירוממו את שולחן השבת שלכם

הסתפקות במועט

ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו
וְאֵת כָּל בֵּית אָבִיו לֶחֶם לְפִי הַטֶּף (מד, יב)

השל"ה למד מכאן חובת הסתפקות במועט. על אף שכל האוכל היה ברשות יוסף, הוא כלכל את משפחתו רק 'לחם לפי הטף', רק כפי שנצרך. לפני כ-100 שנים התגורר בירושלים צדיק בשם רבי ישעיה חשין. הוא אירס את בתו עם בן אחיו, רבי אברהם חיים חשין. היה אז עוני ומחסור גדול, בקושי ניתן היה להשיג לחם. לצורך מתנה לחתן לווה רבי ישעיה מטבע זהב, שהיה שווה סכום מכובד מאוד והעניק אותו לחתן. החתן, רצה מאד לסייע לאביו בהוצאות החתונה הרבות והעניק לאביו את המטבע. הגיע תורה של מש' החתן להעניק מתנה לכלה. נטל אבי החתן את מטבע הזהב ושלח אותו כמתנה לכלה. הכלה, שריחמה על אביה בשל ההוצאות המרובות המוטלות עליו, ויתרה על קניית תכשיט בכסף ונתנה את המטבע לאביה. לאחר שיצאו בו כולם ידי חובת מתנות, נטל רבי ישעיה את המטבע והחזירו כמות שניתן למלווה.